

EESTI EKSPRESS

14 (1217)
4. aprill
2013

SÕLTUMATU NÄDALALEHT

Hind
1.60 €

Helene Vannari ja tema ooperilauljast tütar

RAIO PIIROJA avameelselt abielust

Margus Reinsalu
Maroko kinnisvaraäri
kukkus kokku

Madis Jürgeni
muinasjutt
asfaldiaugust

ajaleht.ekspress.ee

Saatuse soosikud

Milline rõõm on teha intervjuud inimestega, kes on leppinud oma raske saatusega - olla artist! Linnateatri näitlejale **Helene Vannarile** ja tema ooperilauljast tütrele **Annaliisa Pilla-kule** on see kerge, sest nad armastavad lava ja mängu. Aga nagu poolteist tundi kestnud intervjuust selgus - eelkõige armastavad nad teineteist.

Autor Kirsti Vainküla
Elu lk 22-25

Helene ja Ann

PILLAKUTE PILLERKAAR Linnateatri vanim naisnäitleja **Helene Vannari** (65) on töötanud ühes ja samas teatris 37 aastat. Täpselt sama vana on Helene tütar – tänaseks Soome kolinud ooperilaulja **Annaliisa Pillak**.

Kirsti Vainküla

kirsti.vainkyla@ekspress.ee

Butafoorsete raamaturiilitega vooderdatud hämaras Linna-teatri sõprade klubis, vanaaegsete diivanite, toolide ja laudade keskel seisab päratu punane reisikohver. Erakordselt suurte helepruunide silmadega ooperilaulja Annaliisa Pillak on just saabunud Helsingist. Tal on ees kaks nädalat proove “Jevgeni Onegini” Larina rolliga Vanemuises.

Viimased 14 aastat on Annaliisa elanud Soomes, kuid see ei takista tema emal, näitleja Helene Vannaril (passi järgi Helene Pillakul) kogu aeg muretsemast. “Taskurätti tahad?” Helene tõmbab käekotist salvrätipaki ja ulatab tütrele: “Ei taha? Su nina nohi-seb ju!”

Annaliisa ohkab: “Oh, sa oled andnud mulle juba kolm pakki!”

Ikka veel puberteet

Annaliisa: Minu ja ema suhe on selline, nagu oleks ma ikka veel viieaastane. Kuigi olen viimased kakskümmend aastat käitunud nagu teismeline.

Helene: Te kuulete, jah – nagu teismeline! Aga mina ütlen, et tal on pu-

berteet, sest siis on lapsed vanematega vaat nii. (*Surub sõrmenukid vastakuti.*)

Annaliisa: Aga miks sa siis käitud minuga, justkui ma saaks viis?!

Helene: Alguses, kui ta ära kolis ja Sibeliuse Akadeemiasse õppima läks, viisin talle Soome külla minnes riideid. Ükskord läksin ja viisin talle roosa sviitri, jänkuke oli peal, ja siis, kujutate ette, ta ütles, et nüüd sa viid selle tagasi! Mina seda selga ei pane! Sellest sain aru, et väliselt ma teda enam kujundada ei saa.

Annaliisa: Ma sain emalt kogu aeg kõnesid, kus ta poolnutuselt küsis: (*häält vabistades*) Annaliisa, ega sul külm ei ole? Kas sul süüa on? Kas sul villased sokid on jalas?

Argus ja julgus

Helene: Olen muretsejate suguvõsast... Minu ja Annaliisa suur erinevus on, et lapsest saadik olen ma kõike kartnud. Emale ütlesin alati, tahan lasteaeda, kus ei anta süüa, sest mul ei olnud isu – see on nüüd uskumatu, et ma üldse kunagi kõhn olin! – ja sina, kus ei pea võimlema. Ma ulgusin võimlemistundides! Aga tema, Annaliisa, õppis isegi ujuma! Paar aastat tagasi pani end Soomes proovile ümber saare ujudes! Seda on üle kilomeetri. (*Helene räägib nagu õudusjuttu, häält madaldades.*) Üle ki-lo-meet-ri. Taevas! No ma ujun siit ukseni kindlasti, umbes 10 meetrit, aga mitte kaugemale. Ja tegi ju isegi langevarjuhüppe ära! Ja seda tegi ta mu eest salaja.

Annaliisa: Kui ma seda tandemhüpet möödunud kevadel Soomes tegin, siis põhimure oligi muidugi ema. Sest üks ajakirjanik luges mu Facebookist, et ma sellist asja plaanin, ja tegi ajakirja Eesti Naine artikli. Minu mure oli, et ema loeb seda enne hüpet, seda ei tohtinud juhtuda! Ta muidugi ostis selle ajakirja ja kohe helistas mulle. Ütlesin, et tead, ema, räägime õhtul, mul on jube kiire praegu – olin just hüppama minemas. Õhtul siis ema helistas ja ütles, et tead, see langevarjuhüpe, ma tahtsin öelda, et ... “Juba tehtud!” ütlesin, “juba käisin ära.

Helene: Julgus on tal isalt (*näitleja Peep Pillak – Toim.*), see oli ka hull-

TALLINN MUSIC WEEK SEL
NÄDALAL 4.-6. APRILLI

OSTA KONTSEDDID ET

Butafoorsete raamaturiulitega vooderdatud hämaras Linna-teatri sõprade klubis, vanaaegsete diivanite, toolide ja laudade keskel seisab päratu punane reisikohver. Erakordselt suurte helepruunide silmadega ooperilaulja Annaliisa Pillak on just saabunud Helsingist. Tal on ees kaks nädalat proove "Jevgeni Onegini" Larina rolliga Vanemuises.

Annaliisa onkub: "On, sa oled andnud mulle juba kolm pakki!"

Ikka veel puberteet

Annaliisa: Minu ja ema suhe on selline, nagu oleks ma ikka veel viieaastane. Kuigi olen viimased kakskümmend aastat käitunud nagu teismeline.

Helene: Te kuulete, jah - nagu teismeline! Aga mina ütlenki, et tal on pu-

Argus ja julgus

Helene: Olen muretsejate suguvõsast... Minu ja Annaliisa suur erinevus on, et lapsest saadik olen ma kõike kartnud. Emale ütlesin alati, tahan lasteajada, kus ei anta süüa, sest mul ei olnud isu - see on nüüd uskumatu, et ma üldse kunagi kõhn olin! - ja sinna, kus ei pea võimlema. Ma ulgusin võimlemistundides! Aga tema, Annaliisa, õppis isegi ujuma! Paar aastat tagasi pani end Soomes proovile ümber saare ujudes! Seda on üle kilomeetri. (Helene räägib nagu õudusjuttu, häält madaldades.) Üle ki-lo-meet-ri. Taevas! No ma ujun siit ukseni kindlasti, umbes 10 meetrit, aga mitte kaugemale. Ja tegi ju isegi langevarjuhüppe ära! Ja seda tegi ta mu eest salaja.

LÖBUSAD SÕBRAD: Üksmeele saavutavad Helene ja Annaliisa ainult teatriteemal rääkides. Ülejäänud asjades neil arvamused ei kattu.

TALLINN MUSIC WEEK SEL
NÄDALAL 4.-6. APRILLIL

OSTA KONTSERDIPILET
VÕI FESTIVALIPASS
EELMÜÜGIST JA
PÄÄSED SISSE
EELISJÄRJEKORRAS

LISAKS:
"TMW JUTUD"
VESTLUSRINGID

"TMW MAITSED"
RESTORANIFESTIVAL

LINNALAVA TASUTA
KONTSERDID

FESTIVALIPASS 50€
PILETILEVIST (EMT
TOPELTLUSS KLIENDILE
-20%, ISIC-KAARDIGA
HIND 40 €, TALLINN CARD
OMANIKELE -10%)

ÜKSIKPILETID ON
MÜÜGIL PILETILEVIS
JA TUND ENNE ALGUST
KONTSERDIPAIKADES.

WWW.PILETILEVI.EE

TMW.EE

Annaliisa

KÄBID JA KÄNNUD

on Ekspressi rubriik, kus isad ja pojad, emad ja tütreid kõnelevad põlvkondade vahelistest erinevustest.

Julge. Olevat omal ajal isegi Pirita kloostri tippu roninud.

Talente ei oota keegi

Annaliisa: Elukoht on organiseerimise küsimus. Mul on kolm kodu - Eestis, Soomes ja laevas. Aga mina ei usu kampaaniasse "Talendid koju". See on, vabandust, naeruväärne. Kes sind siin ikka ootab?

Ma ise ei saanud kaua aega aru, et olen kuhugi läinud. See selgus ühel sünnipäeval, kus üks mu Otsa-kooli endine koolikaaslane küsis, et oo, Annaliisa, mis sa siis nüüd teed? Ütlesin, et õpin juba kaks aastat Sibelius Akadeemias. Aa, ja mida sa õpid? Laulmist. Siis sain aru, et kui mina hoian välismaal kodumaaga kontakti, tean enam-vähem, millega inimesed Eestis tegelevad, siis mina kadusin Soome minekuga täiesti Eesti silmist. Siis jõudis kohale, et ma olen tõesti ära.

Helene: Eks siin oligi ju sul raske kanda kinnitada, sest siin oli juba teine ring inimesi. Käisid Estonias ettelaulmisel ja dirigent imestas, oi, kui hästi te laulate - aga kes te olete? Ta polnud kuulnudki tüdrukust, kes õppis Sibelius Akadeemias.

Annaliisa: Me ei oska tege-

asi on nüüd nii kaugel, et kui on laulupeo teine päev, siis mina ja mu väliseestlasest sõbrad käime seal nutmas... Kui ma olen Soomes, siis ma Eesti uudiseid kogu aeg ei jälgi, sest elan väga Eestile kaasa ja võtan kõike kohe südamesse. Vahel läheb tuju ära.

Helene: Mina ei tahaks, et sa siia tagasi tuleks...

Annaliisa: Ema, ma palusin, et sa sel teemal ei räägi.

Helene: ...sest Soomes elades on sul rohkem võimalusi. Praegu teed kontserdi öhtul siin, homme juba Soomes. Siin ja sääl. (tütart mõtlikult vaadates) Ma olen õnnelik tema pärast, mul on hea meel. Aga ma väldin sõna *uhke*.

Annaliisa: Aga see on tore, kui keegi on su üle uhke...

Helene: Selle kohta on meil üks tore lugu. Kunagi hästi ammu olin kleidiproovis, mulle ömmeldi üks ilus roosa kleit, ja õmbleja küsis siis Annaliisalt, et noh, kas ema on ilus. Annaliisa, et ei ole. Õmbleja imestas, kuidas laps niimoodi ema kohta ütleb. Aga Annaliisa ütles, et oma asja ei tohi kiita!

Annaliisa: Oi, see oli traagiline! Mulle oli kodus õpetatud, et sa ei tohi võtta ilusaimat asja ja et oma asju ei kiideta. Olin lapsena hästi elav, kärarikas ja alati püüdsin olla hea, kuid sellest ei tulnud midagi välja. Sest alati, kui ma tegin nii nagu kästud, siis küsiti, miks sa nii tegid.

Helene: Meil oli kunagi tükk "Lumivalgeke ja seitse põialpoissi", mina

mängisin väiksemat päkapikku, Õnne-seent. Meil olid seal etenduses suured vahtkummist maskid peas. Ühel etendusel Annaliisa istus esimeses reas - ta oli seda tükki palju näinud, sest ta oli ju enamiku ajast minuga teatris kaasas - ja mis ma läbi maski näen? Annaliisa on kápukil maas, toolipõhi peas. Tahtsin lavalt karjuda, et roni välja sealt, aga ei saanud ju.

Annaliisa: Ma olen nii palju teatrit näinud just kulisside tagant. See tähendab, et sa vaatad ju küll teise nurga alt, kuid julgen väita, et elamus on sama suur.

Kriitika, kiitus ja koorem

Helene: Ma alati mõtlen, et kui mõnele noorele näitlejale loetakse ette need rollid, mida mina olen 41 aasta jooksul teinud (*Helene töötas pärast lavakat ka neli aastat Ugalas - Toim.*), ja kui talle öeldakse, et teda ootab ees sama näitlejasaatus, siis tõenäoliselt see inimene ütleks: "Ei, jumala pärast! Seda ametit ma ei võta!" Sest kui võtta nii, et naisnäitleja mõõdupuuks on teatud rollid ja kangelannad, siis minul neid rolle polnud olnud. Seega minu karjäär pole olnud hiilgav, kuigi oma karakterrolle olen nautinud.

Annaliisa: Ema on teinud oma tööd hinge ja verega ning tema on alati tööd koju toonud. Mäletan, kui olin teismeline, magasin veel hommikul, ja siis läks äkki üks lahti, sisse astus ema

▶▶ 25

mist. Siis sain aru, et kui mina hoian välismaal kodumaaga kontakti, tean enam-vähem, millega inimesed Eestis tegelevad, siis mina kadusin Soome minekuga täiesti Eesti silmist. Siis jõudis kohale, et ma olen tõesti ära.

Helene: Eks siin oligi ju sul raske kanda kinnitada, sest siin oli juba teine ring inimesi. Käisid Estonias ette- laulmisel ja dirigent imestas, oi, kui hästi te laulate - aga kes te olete? Ta polnud kuulnudki tüdrukust, kes õppis Sibelius Akadeemias.

Annaliisa: Me ei oska tegelikult kumbki ennast müüa. Mu emal on küll nooremüüja paberid, kuid müüa ta ennast ei oska... Aga

FOTO RAUNO VOLMAR

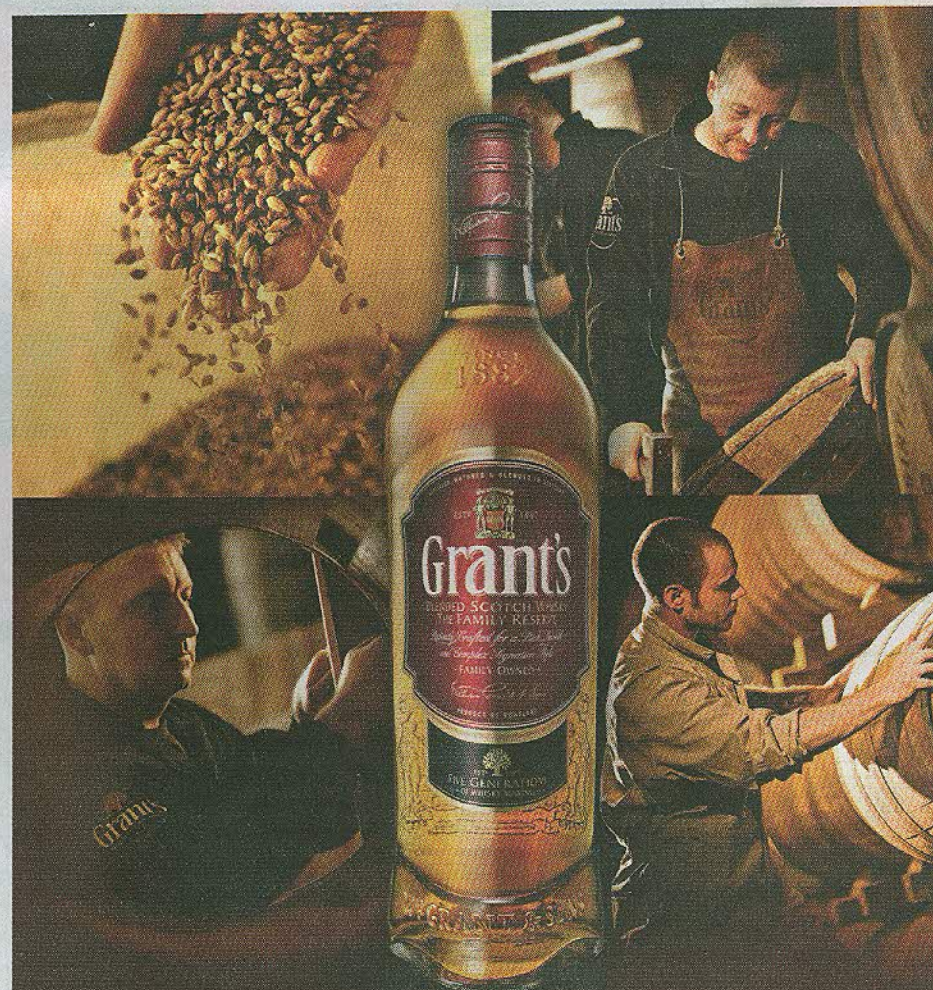
Mulle oli kodus õpetatud, et sa ei tohi võtta ilusaimat asja ja et oma asju ei kiideta. Olin lapsena hästi elav, kärarikas ja alati püüdsin olla hea, kuid sellest ei tulnud midagi välja. Sest alati, kui ma tegin nii nagu kästud, siis küsiti, miks sa nii tegid.

Helene: Meil oli kunagi tükk "Lumivalgeke ja seitse põialpoissi", mina

pole olnud hiilgav, kuigi oma karakter-rolle olen nautinud.

Annaliisa: Ema on teinud oma tööd hinge ja verega ning tema on alati tööd koju toonud. Mäletan, kui olin teismeline, magasin veel hommikul, ja siis läks äkki uks lahti, sisse astus ema

▶▶ 25

Grant's. Meistrite kätetöö.

grants.ee

Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada teie tervist.

ja tema järel meie kass. Kass tuli mu kõhule, päike paistis aknast sisse ja ema hakkas rääkima teatrist. Ta rääkis, mis on juhtunud ja mis kohe juhtub; mis etendused tal on ja mis seal on; kuidas on kõik need rollid ja see teatrielu. Teater on alati olnud osa emast.

Helene: Minu kohta kirjutati kunagi, et olen diletant, kuid väga vähe on siiski halvasti öeldud. Kurvem on – see on meil praegu hästi moes teatrikriitikas –, et ei kirjutata üldse. Sellest ja sellest räägitakse, aga nendest näitlejatest üldse mitte. Aga miks küll, kui kõik ju teevad midagi?

Annaliisa: Muidugi loeme kõik oma kriitika läbi, kuid kui välismaal ilmub artikkel, jääb lugejale tunne, et kriitik on olnud saalis. See on nii põhjalik. Kui ma aga loen arvustust kontserdi kohta, kus ma ka ise publiku hulgas istusin, siis on jäänud tunne, et kriitik ei viibinudki saalis. Kui mul on mõni ettelaulmine või kontsert, siis ma lindistan selle alati. Kui minu kohta tuleb karm kriitika, siis kuulan lindistuse üle ja alles siis võin öelda, kas olen nõus või mitte. Kõike ei tasu alla neelata. Kriitikat peab maitsma ja sülitama välja selle, mis sinna ei kuulu.

Helene: Kiitus paneb ka koorma. Näiteks lavastuses “Kesköine päike” (*Helene pälvis selle rolli eest parima naiskõrvalosa preemia Balti Teatri festivalilt 2010, Linnateatri kolleegipreemia parima naiskõrvalosa eest 2011 ja Eesti teatri aastauhinna parima naiskõrvalosa eest 2011*) kutsub mu monoloog alati esile aplausi. Ja alati ma mõtlen, kas täna tuleb aplaus või ei tule. Siis ma alati ohkan enne monoloogi, sest kui aplausi ei tule, siis olen justkui alt vedanud kogu trüppi. Ja paar korda pole tulnud aplausi.

Annaliisa: Siin on vastus sellele, kuidas me suhtume kriitikasse ja publikusse. Mina olen oma “Diivaga” andnud 11 etendust, põhiliselt Eestis,

ja esietenduse aplaus oli nii tormiline, et ehmatas ära. See tähendab, et ka menu võib ehmatada.

Helene: Tegime “Amy seisukohta” ja saalis oli absoluutselt vaikne. Näitlejad tulevad lavalt, ütlevad, et jah, jube vaikus on saalis... Aga pärast oli nii suur aplaus, mitu korda kutsuti tagasi. See tähendab, et inimesed naeravad erinevalt. Mõni laginal, mõni omaette.

Annaliisa: Minu jubedaim kogemus oli Soomes linnateatris, kus ma õpingute ajal garderoobis töötasin. Komöödia “Full Monthly” etendusele oli kohalik pensioniamet kinni pannud kogu saali, 900 kohta. Ma ei ole muidu muusikalide fänn, kuid seal oli südamlikke kohti ja mõnes kohas ma lihtsalt nutsin. Aga saalis – mitte üks muig ka! Kivinääd. 900 tükki. Lõppes see etendus ju pükste mahavõtmisega – kas sa tahaks sellise publiku ees pükse maha võtta? Selline tunne, et jookseks ära!

FOTO ERAKOGU

Helene Vannari

- Tallinna Riikliku Konservatooriumi lavakunstkateedri 4. lend (1970)
- Ugala (1970–1974)
- Noorsooteater, inspitsient (1974–1976)
- Linnateatri näitleja (1976– ...)
- Eesti Teatriliidu parima naisnäitleja (1989) ja naisnäitleja kõrvalosa preemia (2011), Eesti Raadio näitlejapreemia (2000), Valgetähe IV klassi teenetemärk (2005)

Annaliisa Pillak, metsosopran

- G. Otsa nim muusikakool (1994–1998)
- Sibeliuse Akadeemia (2000–2006)
- Rahvusvaheline R. Wagneri stipendium (2010)
- Täiendas end Milano Verdi-nimelises konservatooriumis (2005)

ELU ENSVS: Tollase Noorsooteatri inspitsient Helene Vannari koos pisitütar Annaliisaga.

Näitleja hing nutab laval

Helene: Panso ütles, et näitlejat vabastab töölt ainult surm. Mõtlemine on võib-olla muutunud, kuid olen samuti seda meelt. Kui mu öde suri, siis oli meil sel päeval nädalaks väljasõit, ikka läksime. Seda on võimalik teha ja näitleja peab seda suutma.

Annaliisa: Minul oli eile Soomes kontsert ja sõitsime sinna armsa kolleegi **Miaga**. Tema oli roolis ja 20 km enne kohalejõudmist sai ta telefonikõne. Talle öeldi, et isa suri südamerabandusse... Kaks tundi enne kontserdi sai ta sellest teada! Kui laulja hakkab nutma, siis tekib refleks ja kõri läheb kinni. Aga Mia oli professionaal, ta mõtles kaks tundi teisi mõtteid, keskendus, ja ta tegi selle kontserdi ära. Pärast algas lein.

Helene: Sulev Luik oli just tulnud Draamateatrist meile tagasi ja siis ühel päeval kuulsime tema surmast. Teatris oli arutelu, kas õhtul tükk tuleb või ei. Arvati, et ei sobi. Mina leian,

et sellises olukorras tuleb mängida ja igaüks pühendab selle etenduse sel õhtul sellele inimesele. Aga meie istusime kohe laua taha ja hakkasime leinama.

Ainult mitte näitlejaks!

Annaliisa: Ei, lavakasse pole ma kunagi proovinud. Kõik täiskasvanud hakkasid mulle juba siis, kui olin lauakõrgune, ütleva, et sinust tuleb küll näitleja! Öudne pinget pannakse ju sellega lapsele peale. Öeldakse, et sulle sobib see, mille eest sind on lapsena kõige rohkem kiidetud. Mind kiideti laulmise eest.

Helene: Kunagi olid meil teatribussiga suviti ringsõidud ja keegi kuulis, kuidas näitlejate teismelised lapsed arutasid, kes kelleks tahab saada. Ja sina olid öelnud, et teatrikooli sa minna ei saa, seal on kõik vastuvõtjad tuttavad. Hiljem pole meil kunagi sellest ka juttu olnud.

Annaliisa: Olen kohutavalt tänuelik vanematele, et nad pole mulle peale sundinud ühtegi ametit, ka mitte näitlemist. Ema ütles alati, et kõige õnnelikum on inimene siis, kui ta armastab oma tööd.

Helene: Vaat siis... Ema on midagi asjalikku ka ikka öelnud! (*Naeravad.*) Näitleja, olgu noor või vana, peab suutma üllatada. Mitte see, et hoiame teda palgal, ta on nii mitmeid aastaid siin palgal olnud, kuhu me ta nüüd saada-me? See on vale.

Aga kui näitleja suudab veel midagi uue nurga alt teha, siis on ta õigustatud olema palgal. **Lisl Lindau** sai viimasel eluaastal parima naisnäitleja preemia, ta oli 77aastane. “Džinnimängu” eest, Ugala. Mäletan, et **Jaak Allik** ütles tema peidel, et noh, naised, kes teist suudab järele teha, et oma surma-aastal olete parimad? Jah. Kõik on võimalik.

Annaliisa Pillakut saab näha 21. ja 25. aprillil Kumus etenduses “Diiva”. Saaliüksel müüb pileteid ja kavalehti Helene Vannari.